

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

**ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Δ' ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ**

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ

**Να διατηρηθεί μέχρι
Βαθμός ασφαλείας**

Βαθμός Προτερ.

**Μαρούσι, 17-09-2013
Αριθμ. Πρωτ. Φ.50/267 /131333 /Γ1**

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>
E-mail: t05olohm @minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Κώστας Παπαχρήστος
Ρήγας Γεωργακόπουλος
Τηλέφωνο: 210 344 2243/ 3285/3605

ΠΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ: «Λειτουργία των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2013-2014»

1.Σκοπός και περιεχόμενο

Το Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο, δημιουργήθηκε και εξυπηρετεί παιδαγωγικούς και κοινωνικούς στόχους, έχοντας έντονο υποστηρικτικό ρόλο και στοχεύοντας στην πολύπλευρη μόρφωση των μαθητών καθώς και στη στήριξη της εργαζόμενης οικογένειας.

Από το σχολικό έτος 2010 μέχρι σήμερα, ορίστηκαν χίλια διακόσια ογδόντα επτά (1287) Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία με ΕΑΕΠ, τα οποία εφαρμόζουν διευρυμένο πρωινό ωράριο, έχουν βελτιωμένα Προγράμματα Σπουδών και εμπλουτισμένο Ωρολόγιο Πρόγραμμα με νέα διδακτικά αντικείμενα και δραστηριότητες.

2. Λειτουργία

Για τη λειτουργία των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων είναι σε ισχύ, τα ακόλουθα:

➤ **Ν.2525/1997**(ΦΕΚ 188/1997,τ.Α'): «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις».

- **Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002**(ΦΕΚ 1340/2002, τ.Β'),Υ.Α. του Υ.ΠΑΙΘ., με θέμα: «Καθορισμός ειδικότερων καθηκόντων, αρμοδιοτήτων των Προϊσταμένων των Περιφερειακών Υπηρεσιών Π.Ε. και Δ.Ε, των Διευθυντών και Υποδιευθυντών των Σχολικών Μονάδων και ΣΕΚ και των Συλλόγων Διδασκόντων».
- **Φ.50/76/121153/Γ1/13-11-2002** (ΦΕΚ 1471/2002,τ.Β'),Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο (Παρ.Β, 1.1, 1.2)».
- **Φ.20/482/95210/Γ1/9-9-2003** (ΦΕΚ 1325/2003,τ.Β'),Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο (Παρ.Β, 1.2,2.2)».
- **Φ.12/773/77094/Γ1/28-7-2006**(ΦΕΚ 1139/2006,τ.Β'),Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Αναμόρφωση Ωρολογίων Προγραμμάτων για όλα τα 6/θ και άνω Δημοτικά Σχολεία».
- **Φ.12/879/88413/Γ1/20-7-2010**(ΦΕΚ 1139/2010, τ.Β'),Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Διδασκαλία Πρόγραμμα Σπουδών των νέων διδακτικών αντικειμένων που θα εισαχθούν στα Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία που θα λειτουργήσουν με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, επανεξέταση και επικαιροποίηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων και οδηγιών για τα διδακτικά αντικείμενα του Ολοήμερου Προγράμματος».
- **Φ.12/520/61575/Γ1/30-5-2011**(ΦΕΚ 1327/2011 τ.Β'),Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα:«Τροποποίηση - συμπλήρωση της με αριθμ.Φ.12/773/77094/Γ1/28-7-2006 (ΦΕΚ 1139/2006, τ.Β') και της με αριθμ. Φ.12/620/61531/Γ1/31-5-2010(ΦΕΚ 804/2010, τ. Β'), Υ.Α. με θέμα:«Ωρολόγια Προγράμματα Δημοτικών Σχολείων με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα – ΕΑΕΠ».
- **Φ.12/530/62626/Γ1/2-6-2011** (ΦΕΚ 1345/2011,τ.Β'),Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Τροποποίηση συμπλήρωση των με αριθμ. Φ.20/482/95210/Γ1/9-9-2003 (ΦΕΚ1325,τ.Β') και Φ.12/773/77094/Γ1/28-7-2006 (ΦΕΚ 1139, τ. Β') ».
- **Φ.50/315/72008/Γ1/27-6-2011** εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα:«Στελέχωση των Ολοήμερων Σχολείων».
- **61044/Γ1/30-5-2012** εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙΘ., με θέμα: «Διευκρινίσεις για τη λειτουργία των Ολοήμερων Σχολικών Μονάδων το σχολικό έτος 2012-2013».
- **Φ.50/161/71623/Γ1/27-05-2013** εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Προγραμματισμός Λειτουργίας Ολοήμερων Σχολικών Μονάδων για το σχολικό έτος 2013-2014».
- **Φ.50/162/71627/Γ1/27-05-2013** εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Προγραμματισμός Λειτουργίας των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων Ενιαίου Αναμορφωμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος (ΕΑΕΠ) για το σχολικό έτος 2013-2014».
- **Φ.12/427/79844/Γ1/11-06-2013** εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Προγραμματισμός εκπαιδευτικού έργου σχολικού έτους 2013-2014»
- **Φ.3/583/122484/Γ1/05-09-2013**, εγκύκλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ. με θέμα: « Λειτουργία των Σχολικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2013-2014».

3. Ωράριο και Ωρολόγιο Πρόγραμμα των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων

3.1 Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία 6/θεσια και άνω

3.1.1 Ωράριο

Πρωινή Προαιρετική Ζώνη	07:00 – 08:00	Ελάχιστος αριθμός φοιτούντων μαθητών: ΠΕΝΤΕ (5)
Ολοήμερο Πρόγραμμα (απογευματινό ωράριο) Με απόφαση του Συλλόγου διδασκόντων η ώρα φαγητού-ξεκούρασης-χαλάρωσης μπορεί να μετατίθεται για τις τάξεις Α' και Β' στις 13:20-14:00.	12:35 - 13:15 1 ^η Διδακτική ώρα	Ελάχιστος αριθμός φοιτούντων μαθητών: ΔΕΚΑ ΠΕΝΤΕ (15)
	13:15 - 13:20 Διάλειμμα	
	13:20 - 14:00 2 ^η Διδακτική ώρα	
	14:00 - 14:40 Φαγητό- Ξεκούραση- Χαλάρωση	
	14:40 - 14:50 Διάλειμμα	
	14:50 - 15:30 3 ^η Διδακτική ώρα	
	15:30 - 15:40 Διάλειμμα	
	15:40 - 16:15 4 ^η Διδακτική ώρα	

3.1.2 Ωρολόγιο Πρόγραμμα

ΤΑΞΗ	ΩΡΕΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ
Α' - Β'	20 ώρες	Μελέτη-Προετοιμασία: 10 ώρες (Δάσκαλος) Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση: 2 ώρες (εκπ/κός ειδικότητας) Αθλητισμός: 4 ώρες (εκπαιδευτικός ειδικότητας) Επιλογής: Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή, Μουσική, Χορός (εκπ/κός ειδικότητας) <i>Επιλογή 2 αντικειμένων από 2 ώρες το καθένα</i>
Γ' - Δ'	15 ώρες	Μελέτη-Προετοιμασία: 7 ώρες (Δάσκαλος) Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση: 2 ώρες (εκπ/κός ειδικότητας) Αγγλική Γλώσσα: 2 ώρες (εκπ/κός ειδικότητας) Επιλογής: Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή, Μουσική, Χορός (εκπ/κός ειδικότητας) <i>Επιλογή 2 αντικειμένων από 2 ώρες το καθένα</i>
Ε' - ΣΤ'	13 ώρες	Μελέτη-Προετοιμασία: 7 ώρες (Δάσκαλος) Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση: 2 ώρες (εκπ/κός ειδικότητας) Αγγλική Γλώσσα: 2 ώρες (εκπ/κός ειδικότητας) Επιλογή ενός αντικειμένου για 2 ώρες Επιλογής: Αθλητισμός, Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή, Μουσική, Χορός (εκπ/κός ειδικότητας)

3.2. Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία 6/θεςια και κάτω

3.2.1. Ωράριο

Πρωινή Προαιρετική Ζώνη	07:00-08:00	Ελάχιστος αριθμός φοιτούντων μαθητών: ΠΕΝΤΕ (5)
Ολοήμερο Πρόγραμμα (απογευματινό ωράριο)	12.50 - 13.30 1 ^η Διδακτική ώρα	Ελάχιστος αριθμός φοιτούντων μαθητών: ΔΕΚΑ ΠΕΝΤΕ (15)
	13.30-13.55 Γεύμα-Διάλειμμα	
	13.55 - 14.30 2 ^η Διδακτική ώρα	
	14.30 - 14.40 Διάλειμμα	
	14.40 - 15.15 3 ^η Διδακτική ώρα	
	15.15 - 15.25 Διάλειμμα	
	15.25 - 16.00 4 ^η Διδακτική ώρα	

3.2.2. Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Διδακτικά αντικείμενα	Τάξεις		
	Α' – Β'	Γ'	Δ' -Ε' -ΣΤ'
Μελέτη- Προετοιμασία	10 Διδακτικές ώρες	7-8 Διδακτικές ώρες	7- 8 Διδακτικές ώρες
Τ.Π.Ε.	2 Διδακτικές ώρες	2 Διδακτικές ώρες	2 Διδακτικές ώρες
Αγγλική Γλώσσα	-	2-4 Διδακτικές ώρες	2-4 Διδακτικές ώρες
Επιλογής ➤ Αθλητισμός ➤ Εικαστικά ➤ Θεατρική Αγωγή ➤ Μουσική ➤ Χορός	Αθλητισμός 4 Διδακτικές ώρες (υποχρεωτικές για τις τάξεις Α' & Β'). Επιλογή δύο διδακτικών αντικειμένων από 2 ώρες το καθένα.	Οι διδακτικές ώρες και τα διδακτικά αντικείμενα επιλογής για τη Γ' τάξη εξαρτώνται από το τμήμα συνδιδασκαλίας, στο οποίο εντάσσεται η τάξη αυτή .	Επιλογή ενός ή δύο διδακτικών αντικειμένων (ανάλογα με την κατανομή των τμημάτων) από 2 ώρες το καθένα.

Ο Σύλλογος Διδασκόντων με τη σχετική εισήγηση του Διευθυντή του σχολείου και σε συνεργασία με τον οικείο Σχολικό Σύμβουλο, διαμορφώνει το Ωρολόγιο Πρόγραμμα του Ολοήμερου.

Επιδίωξη αποτελεί το Ολοήμερο Πρόγραμμα να λειτουργεί σε κάθε σχολική μονάδα. Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα θα συντάσσεται με τους εκπαιδευτικούς που διατίθεται και με βάση τις ιδιαιτερότητες και προτεραιότητές της. Ο Σχολικός Σύμβουλος στη συνέχεια θεωρεί το Ωρολόγιο Πρόγραμμα και ένα θεωρημένο αντίγραφο αποστέλλεται στην οικεία Διεύθυνση Εκπ/σης.

Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η αυτονομία της σχολικής μονάδας μέσα από την ισχυροποίηση της άποψης μαθητών και εκπαιδευτικών, ανάλογα με την εκάστοτε εκπαιδευτική περίσταση και τον αυτόνομο προγραμματισμό δράσης σε επίπεδο σχολείου.

3.3. Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΑΕΠ)

3.3.1. Ωράριο

Πρωινή Ζώνη Προαιρετική	07.00 – 08.00	Ελάχιστος αριθμός φοιτούντων μαθητών: ΔΕΚΑ (10)
Ολοήμερο Πρόγραμμα	14.05 – 14.40 Φαγητό-Χαλάρωση	Ελάχιστος αριθμός φοιτούντων μαθητών: ΔΕΚΑ ΠΕΝΤΕ (15)
	14.40 – 14.50 Διάλειμμα	
	15.50 – 15.30 1 ^η Διδακτική ώρα	
	15.30 – 15.40 Διάλειμμα	
	15.40 – 16.15 2 ^η Διδακτική ώρα	

3.3.2.Ωρολόγιο Πρόγραμμα των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων με ΕΑΕΠ

Με τις Υπουργικές Αποφάσεις με αριθμ.Φ.12/620/61531/Γ1/31-5-2010 (ΦΕΚ804/2010,τ.Β') και με αριθμ. Φ.12/520/61575/Γ1/30-5-2011 (ΦΕΚ1327/2011, τ.Β') του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Τροποποίηση – συμπλήρωση των με αριθμ. Φ.12/773/77094/Γ1/28-7-2006, (ΦΕΚ 1139,τ.Β') και Φ.12/620/61531/Γ1/31-5-2010 (ΦΕΚ 804,τ.Β'), Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Ωρολόγια Προγράμματα Δημοτικών Σχολείων με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΑΕΠ)», καθορίζεται το Ω.Π. των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων με ΕΑΕΠ.

Τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο Ολοήμερο Πρόγραμμα ορίζονται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ύστερα από σχετική εισήγηση του Διευθυντή/ντριας της σχολικής μονάδας, στην οποία έχουν ληφθεί υπόψη τα ενδιαφέροντα των μαθητών, το μαθησιακό τους επίπεδο, οι προτιμήσεις των γονέων, η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου, οι πλεονάζουσες ώρες και το

Ωρολόγιο Πρόγραμμα διαμορφώνεται σύμφωνα με όσα αναφέρονται στις παραπάνω Υπουργικές Αποφάσεις.

Ο Σχολικός Σύμβουλος στη συνέχεια θεωρεί το Ωρολόγιο Πρόγραμμα και ένα θεωρημένο αντίγραφο αποστέλλεται στην οικεία Διεύθυνση Εκπ/σης.

4. Εφημερεύοντες - Επιτήρηση μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα

Οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί ορίζονται με πράξη του Συλλόγου Διδασκόντων. Οι εφημερεύοντες εκπαιδευτικοί ορίζονται με πράξη του Συλλόγου Διδασκόντων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Στις εφημερίες συμμετέχουν και οι εκπαιδευτικοί των ειδικοτήτων, οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι των σχολείων.

5. Κατανομή των τμημάτων του Ολοήμερου Προγράμματος

Η επιλογή των εκπαιδευτικών που θα διδάξουν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα όλων των τύπων των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων γίνεται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

*«Όλοι οι εκπαιδευτικοί, συμπεριλαμβανομένων των Διευθυντών και Υποδιευθυντών, θα πρέπει να εφαρμόζουν και να τηρούν το προβλεπόμενο, από το άρθρο 9 του Νόμου 2517 (ΦΕΚ 160/1997, τ.Α') διδακτικό τους ωράριο. Αυτό σε καμία περίπτωση δεν παραβιάζει τη σχετική διάταξη του νόμου 1566/85 (ΦΕΚ 167/1985, τ. Α'), άρθρο 13, παρ.8, σύμφωνα με την οποία ο εκπαιδευτικός δεν υποχρεούται να **παραμείνει** στο σχολείο πέραν των **6 ωρών**».*

Επιπρόσθετα, οι Διευθυντές των σχολικών μονάδων φροντίζουν ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί να καλύπτουν πλήρως το διδακτικό τους ωράριο εντός του προβλεπόμενου δώρου (08:00-14:00/10:15-16:15).

*Σε περιπτώσεις που **πλεονάζουν διδακτικές ώρες** δασκάλων, αυτές διατίθενται **κατά κύριο λόγο για την κάλυψη αναγκών του Ολοήμερου Προγράμματος**» (βλ. «**Προγραμματισμός εκπαιδευτικού έργου σχολικού έτους 2013-2014**», παρ. 6).*

Ο Υποδιευθυντής ή ο Υπεύθυνος του Ολοήμερου Προγράμματος μπορεί να διδάσκει στο Ολοήμερο Πρόγραμμα και πέραν της διετίας, **εφόσον επιλέγεται** σύμφωνα με όσα προβλέπονται στη με αριθμ. Φ.361.22/41/49889/Δ1/01-06-2004 Υ.Α., καθώς και στην εκάστοτε σχετική εγκύκλιο του Υ.ΠΑΙ.Θ..

Για τα 6/θεσια και άνω Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία οι πέντε (5) ώρες σίτισης προσμετρώνται ως διδακτικές ώρες.

6. Πρωινή Προαιρετική Ζώνη (07:00-08:00)

Για τη λειτουργία της Πρωινής Προαιρετικής Ζώνης απαιτείται η συμμετοχή τουλάχιστον πέντε (5) εγγεγραμμένων φοιτούντων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα. Η προσέλευση των μαθητών ξεκινά στις 07:00 και ολοκληρώνεται στις 07:20.

Στα Ολοήμερα Σχολεία που λειτουργεί ήδη Πρωινή Προαιρετική Ζώνη με πέντε (5) τουλάχιστον μαθητές του Ολοήμερου Προγράμματος, ο Διευθυντής του σχολείου, με τη σύμφωνη γνώμη του Σχολικού Συμβούλου και του Διευθυντή Π.Ε., μπορεί να δεχθεί στην Πρωινή Προαιρετική Ζώνη και μαθητές του σχολείου που δεν παρακολουθούν το Ολοήμερο Πρόγραμμα. Προϋποθέσεις για τα παραπάνω είναι:

- ο συνολικός αριθμός των μαθητών στην Πρωινή Προαιρετική Ζώνη να μην υπερβαίνει τους είκοσι πέντε (25),
- να υπάρχει σχετική υπεύθυνη δήλωση του γονέα, καθώς και η καθημερινή τήρηση του ωραρίου προσέλευσης.

Η Πρωινή Προαιρετική Ζώνη των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων με ΕΑΕΠ λειτουργεί από 7:00 έως 8:00, εφόσον σ' αυτή συμμετέχουν από δέκα (10) μαθητές και άνω, οι οποίοι φοιτούν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα. Η προσέλευση των μαθητών ολοκληρώνεται στις 7:15.

7. Αναστολή λειτουργίας Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου

Όταν δε συμπληρώνεται ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός εγγραφέντων-φοιτούντων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα του Σχολείου ή σε περιπτώσεις που η λειτουργία του είναι αδύνατη, **μπορεί να ανασταλεί η λειτουργία του για ένα έτος, μόνο με Απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης**, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του οικείου Σχολικού Συμβούλου και του Διευθυντή Π.Ε..

9. Συστεγαζόμενα Σχολεία

Στα συστεγαζόμενα σχολεία όπου ο αριθμός μαθητών του Ολοήμερου είναι μικρός, με απόφαση του Διευθυντή Π.Ε. συγκροτούνται κοινά τμήματα Ολοήμερου και Πρωινής Προαιρετικής Ζώνης, αφού ληφθεί μέριμνα ώστε όλοι οι Υποδιευθυντές-Υπεύθυνοι του Ολοήμερου ή οι Υπεύθυνοι του Ολοήμερου Προγράμματος να εξαντλούν πλήρως το διδακτικό τους ωράριο.

Οι Σύλλογοι Διδασκόντων των συστεγαζόμενων σχολείων συνεδριάζουν και ορίζουν από κοινού τον ένα Υποδιευθυντή-Υπεύθυνο Ολοήμερου Προγράμματος, στον οποίο και θα προσμετρηθούν οι πέντε (5) ώρες της σίτισης καθώς τον υπεύθυνο τη Πρωινής Προαιρετικής Ζώνης (περίπτωση κοινού τμήματος). Σε περίπτωση διαφωνίας, η λύση δίνεται με την παρέμβαση του Σχολικού Συμβούλου και του Διευθυντή Π.Ε..

Τα Ολοήμερα Δημοτικά που συστεγάζονται με Ολοήμερα Δημοτικά που εφαρμόζουν το Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, δε θα συγκροτούν κοινά τμήματα Ολοήμερου, εφόσον η διάθεση των εκπαιδευτικών ειδικοτήτων, γίνεται με διαφορετικό τρόπο.

10. Συνεργασία των δασκάλων

Οι δάσκαλοι του Πρωινού Προγράμματος συνεργάζονται στενά με τους δασκάλους του Ολοήμερου Προγράμματος, ανταλλάσσουν απόψεις, καθορίζουν τους στόχους, επισημαίνουν τις δυσκολίες, προγραμματίζουν δραστηριότητες και επανασχεδιάζουν τη διδασκαλία τους, ώστε να συμβάλουν στη δημιουργική μάθηση. Οι συναντήσεις συνεργασίας πραγματοποιούνται σε καθορισμένη ημέρα της εβδομάδας, τουλάχιστον μία την εβδομάδα, η οποία ορίζεται στην αρχή του σχολικού έτους με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

11. Εκπαιδευτικοί Ειδικοτήτων (συνεργασία, καθήκοντα, υποχρεώσεις)

Οι Εκπαιδευτικοί των Ειδικοτήτων παραλαμβάνουν από τη διεύθυνση του σχολείου, το Πρόγραμμα Σπουδών του διδακτικού τους αντικειμένου καθώς και τις εγκυκλίους του Ολοήμερου Προγράμματος, ώστε να ενημερωθούν πλήρως. Συνεργάζονται με τους εκπαιδευτικούς και του πρωινού προγράμματος, ανταλλάσσουν απόψεις, κάνουν διορθωτικές παρεμβάσεις, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο και εφαρμόζουν όλες τις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας (σχέδια μαθήματος, διαθεματικότητα, ομαδοσυνεργατική, κλπ).

Επίσης συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων, και ειδικότερα για θέματα που αφορούν στη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος, καθώς και στις εκδηλώσεις του σχολείου και γενικότερα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ώστε να ευοδωθούν οι εκπαιδευτικοί και κοινωνικοί στόχοι του Ολοήμερου Προγράμματος.

12. Σίτιση

Το γεύμα των μαθητών παρασκευάζεται στο σπίτι από τους γονείς/κηδεμόνες τους. Ο Υποδιευθυντής – Υπεύθυνος του Ολοήμερου ή ο Υπεύθυνος του Ολοήμερου Προγράμματος έχει την ευθύνη της οργάνωσης της σίτισης.

Ο Υποδιευθυντής – Υπεύθυνος του Ολοήμερου ή ο Υπεύθυνος του Ολοήμερου Προγράμματος δεν είναι υπεύθυνος για το ζέσταμα του φαγητού. Βοηθά και καθοδηγεί τους μαθητές να είναι ικανοί, να εξυπηρετούνται αυτόνομα και να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες στη διαδικασία του γεύματος. Σε κάθε περίπτωση έμφαση δίνεται στους μαθητές των μικρών τάξεων μέχρι να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης.

Αξιοποιώντας τις καθημερινές εμπειρίες και τα διαφορετικά βιώματα των μαθητών, τους παροτρύνει να συμμετέχουν ενεργά στον προγραμματισμό και την οργάνωση της διαδικασίας του γεύματος, ώστε ο χώρος της σίτισης να έχει τον απαιτούμενο εξοπλισμό και να εξασφαλίζονται οι όροι υγιεινής, αισθητικής και πολιτισμού. Δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην παιδαγωγική αξία της διαδικασίας της σίτισης, διευρύνει το πεδίο των εμπειριών και των γνώσεων των παιδιών στον τομέα αυτό και τους δίνει την ευκαιρία να κατακτήσουν δεξιότητες, να αναπτύξουν την αυτονομία τους, να επικοινωνήσουν και παράλληλα να αποκτήσουν σωστές διατροφικές συνήθειες και να κατακτήσουν αντίστοιχους τρόπους συμπεριφοράς κατά την ώρα του γεύματος. Επίσης, φροντίζει ώστε η αίθουσα που πραγματοποιείται το γεύμα να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό και μεριμνά να παραδίδεται καθαρή μετά το γεύμα, αν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως αίθουσα διδασκαλίας.

Στα Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία με ΕΑΕΠ, το εκπαιδευτικό προσωπικό που διδάσκει την πρώτη διδακτική ώρα του Ολοήμερου Προγράμματος παρευρίσκεται κι επιβλέπει τη σίτιση.

13. Συνεργασία με τους γονείς/κηδεμόνες

Οι εκπαιδευτικοί του Ολοήμερου Προγράμματος, όλων των κλάδων (μόνιμοι, αναπληρωτές και οι ωρομίσθιοι) με την έναρξη του διδακτικού έτους, ενημερώνουν τους γονείς/κηδεμόνες των εγγεγραμμένων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα, για το πρόγραμμα που θα ακολουθήσουν, καθώς και για τους διδακτικούς, παιδαγωγικούς και κοινωνικούς στόχους του. Επίσης προγραμματίζουν και ορίζουν τις μέρες και τις ώρες των συναντήσεων με τους γονείς/κηδεμόνες για όλο το διδακτικό έτος.

14. Άλλα Θέματα Οργάνωσης

Το Ολοήμερο Πρόγραμμα λειτουργεί κανονικά, εφαρμόζοντας το προβλεπόμενο Ωράριο και το Ωρολόγιο Πρόγραμμα. Τις επίσημες σχολικές αργίες, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ 201/98 (ΦΕΚ 161, τ. Α.'), δε λειτουργεί το Ολοήμερο Πρόγραμμα.

Η συγκρότηση των τμημάτων του Ολοήμερου Προγράμματος όλων των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που εφαρμόζουν το Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΑΕΠ), γίνεται σύμφωνα με την επιθυμητή ώρα αποχώρησης του μαθητή, όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική αίτηση –δήλωση του γονέα/κηδεμόνα.

Κατά την κατανομή των τάξεων και την ανάθεση του διδακτικού έργου στους δασκάλους, λαμβάνονται υπόψη οι πραγματικές ανάγκες του Ολοήμερου, ώστε να ορισθούν όσοι θα διδάσκουν αποκλειστικά στο Ολοήμερο και όσοι θα συμπληρώνουν σε αυτό μέρος του υποχρεωτικού τους ωραρίου.

- Στις περιπτώσεις έλλειψης εκπαιδευτικού συγκεκριμένης ειδικότητας γίνεται αντικατάσταση του διδακτικού αντικειμένου με άλλο για το οποίο υπάρχει διαθέσιμος αριθμός εκπαιδευτικών.

- Στις περιπτώσεις έλλειψης εκπαιδευτικών Αγγλικής, οι ώρες προστίθενται στις ώρες του δασκάλου, για την προετοιμασία και την ενισχυτική διδασκαλία στη Γλώσσα και τα Μαθηματικά.
- Στις περιπτώσεις έλλειψης εκπαιδευτικών ΠΕ 19 ή ΠΕ 20, οι δύο (2) ώρες του διδακτικού αντικειμένου, διατίθενται για άλλο διδακτικό αντικείμενο επιλογής, ενώ στις περιπτώσεις που ούτε αυτό καταστεί δυνατό, οι δυο (2) ώρες προστίθενται στις ώρες του δασκάλου.

Η αποχώρηση των μαθητών μπορεί να γίνεται μετά το τέλος κάθε διδακτικής ώρας του Ολοήμερου Προγράμματος, με την προϋπόθεση ότι θα έχει κατατεθεί σχετική υπεύθυνη δήλωση των γονέων/κηδεμόνων τους.

Οι Διευθυντές των σχολείων, οι Υποδιευθυντές-Υπεύθυνοι των Ολοήμερων ή οι Υπεύθυνοι του Ολοήμερου Προγράμματος παρακολουθούν και ελέγχουν συστηματικά την ορθή εφαρμογή του Ολοήμερου Προγράμματος καθώς και τη φοίτηση των μαθητών. ***Επίσης υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα το Διευθυντή Π.Ε., καθώς και το Ηλεκτρονικό Σύστημα Καταγραφής (survey) για οποιαδήποτε μεταβολή παρουσιάζεται στον αριθμό των φοιτούντων μαθητών.*** Παράλληλα θα πρέπει να αποστέλλουν στο Διευθυντή Π.Ε. ονομαστική κατάσταση των μαθητών που φοιτούν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα, στην αρχή κάθε τριμήνου.

Οι Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης θα πρέπει να υποβάλουν στη Διεύθυνση Σπουδών Π.Ε. του Υ.ΠΑΙ.Θ. μέχρι τις 15-10-2013 κατάσταση των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων συμπεριλαμβανομένων και εκείνων με ΕΑΕΠ, τα οποία με Απόφασή τους δε θα λειτουργήσουν ως Ολοήμερα για το σχολικό έτος 2013-2014, στην οποία θα αναφέρεται και ο λόγος αναστολής του Ολοήμερου Προγράμματος.

Με ευθύνη των Διευθυντών των Ολοήμερων Δημοτικών και των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων με ΕΑΕΠ, να λάβουν ενυπόγραφα γνώση της παρούσης εγκυκλίου, όλοι οι εκπαιδευτικοί.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Περιφερειακές Διευθύνσεις Π.Ε & Δ.Ε. της χώρας (έδρες τους)
2. Προϊστάμενους Παιδ/κής & Επ/κής Καθοδήγησης Π.Ε. (μέσω Περιφ. Δ/νσεων)
3. Σχολικούς Συμβούλους Π.Ε.& Δ.Ε. (μέσω Περιφ. Δ/νσεων)
4. Δ/νσεις Α/θμιας Εκπ/σης
5. Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία
6. & Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία με ΕΑΕΠ (μέσω Δ/νσεων Π.Ε.)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- Γραφείο κ. Υπουργού
- Γραφείο κ. Υφυπουργού
κ. Σ. Κεδίκογλου
- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
- Διεύθυνση Προσωπικού Π.Ε.& Δ.Ε
- Διεύθυνση Π.Ο.Δ.Ε.
- Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής
- Διεύθυνση Φυσικής Αγωγής
- Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης
- Διεύθυνση Σ.Ε.Π.Ε.Δ.
- Γ.Ε.Π.Ο.
- Διεύθυνση Σπουδών Δ.Ε.
- Διεύθυνση Σπουδών Π.Ε.
Τμήμα Δ΄